

Olje- og energidepartementet
Postboks 8184 Dep
0033 OSLO

Høringsuttalelse til forslag til direktiv om energieffektivitet

Naturvernforbundet vil med dette kommentere forslaget til direktiv om energieffektivitet.

Oppsummering

Naturvernforbundet synes det er positivt at EU har fremmet et nytt direktiv for energieffektivitet, og vi mener at Norge må implementere direktivet.

Energieffektivisering er nøkkelen for å nå EUs klimamål. Av de tre klimamålene som er satt i EU innen 2020, 20 prosent kutt i klimagassutslippene, 20 prosent fornybar energi og 20 prosent energieffektivisering, er det kun sistnevnte som ikke er bindende. Det bør det bli.

Det nye direktivet for energieffektivisering er viktig for det videre arbeidet med å redusere energiforbruket og klimagassutslippene i EU, men svakheter i forslaget betyr at energieffektiviseringsmålet ikke blir nådd.

Naturvernforbundet har følgende overordnede kommentarer til direktivet:

- Direktivet skal sørge for at EU når målet om 20 prosent energieffektivisering, men tiltakene og virkemidlene som foreslås, garanterer ikke for at det vil skje.
- Kommisjonen har ikke foreslått et bindende mål for energieffektivisering selv om deres egen konsekvensutredning viser at det er nødvendig med et juridisk bindende mål.
- Når det ikke er satt et bindende mål er det ekstra viktig med bindende tiltak og virkemidler. Dessverre er det ikke lagt opp til at alle tiltak og virkemidler er bindende, og dermed blir det enda vanskeligere å nå målet.

Norges implementering av direktivet

Naturvernforbundet har lenge fremhevet viktigheten av energieffektivisering. Både FNs klimapanel og Det internasjonale energibyrået har påpekt at energieffektivisering er det viktigste bidraget for å redusere klimagassutslippene globalt. Dessverre har det ikke vært gjort nok for å få fart på arbeidet med energieffektivisering i Norge.

Norge har en dårlig historie når det gjelder implementering av EU-direktiver som fokuserer på energieffektivisering, men forhåpentligvis kan dette direktivet være med å legge et press på at mer blir gjort i Norge. Naturvernforbundet vil presisere at vi har forventninger til at det blir gjort mer for å redusere energiforbruket, uavhengig av dette direktivet. Norge trenger ikke vente med å innføre et mål for energieffektivisering og nye virkemidler som kan sørge for at målet blir nådd. Det må på plass nå. Da kan vi også være i forkant av implementeringen av direktivet i Norge.

Norge er tidligere dømt i EFTA-domstolen for manglende implementering av bygningsenergidirektivet, og energitjenestedirektivet er ikke implementert. Når det nå kommer et nytt direktiv fra EU, forventer vi at Norge denne gang implementerer direktivet innen de frister som settes.

Nasjonale mål

Direktivet legger opp til at medlemslandene skal fastsette nasjonale energieffektiviseringsmål for 2020 uttrykt i totalt nivå for primærenergibruk. Innen 30. juni 2014 skal Kommisjonen vurdere om 20-prosentmålet kan nås innen 2020. Hvis medlemslandenes egne mål i 2014 viser seg å være utilstrekkelige for å nå det overordnede målet om 20 prosent energieffektivisering i 2020, vil Kommisjonen foreslå bindende mål. Tall som medlemslandene selv har rapportert, viser derimot allerede nå at målet ikke vil bli nådd. Medlemslandenes mål for 2020 utgjør til sammen maksimalt 270 Mtoe, mens målet er 368 Mtoe. Ved å vente til 2014 går mer tid tapt.

Siden det ikke foreligger en enighet knyttet til hvert enkelt medlemslands ansvar for å nå målet eller en plan for hvordan målet skal nås, vil det ikke være mulig å si hvorvidt medlemslandene er på vei til å nå sine uttalte mål. Sannsynligvis vil direktivet også akkurat ha trådt i kraft i 2014, slik at det foreligger lite ny informasjon som det gjør det mulig å vurdere om det overordnede 20-prosentmålet kan nås da.

Naturvernforbundet mener det bør settes bindende mål nå, og at Norge kan gå foran ved å sette seg et ambisiøst mål. Hvis det ikke settes bindende mål nå, må Kommisjonen før 2014 utarbeide et forslag til en ansvarfordeling som alle land kan enes om, slik at de nasjonale målene, hvis nødvendig, kan bli vedtatt umiddelbart etter gjennomgangen i 2014.

Naturvernforbundet har lenge ment at det må settes et mål for energieffektivisering i bygg og industri i Norge. Målet for byggsektoren bør baseres på Arnstad-utvalget med et en reduksjon i energiforbruket på 10 TWh innen 2020. I Soria Moria II står det at "Regjeringen vil lage en handlingsplan for energieffektivisering i bygg, med mål om å redusere samlet energibruk vesentlig i byggsektoren innen 2020". Vi forventer at det i den kommende klimameldingen og bygningsmeldingen konkretiseres hva målet skal være og hvordan det skal nås. Med det nye EU-direktivet har Norge fått en ekstra grunn til å fokusere på energieffektivisering, men det er ingen grunn til å vente til direktivet er implementert for å sette seg et mål og gjennomføre tiltak.

Obligatoriske energispareforpliktelser

Hvert medlemsland skal etablere en ordning der energileverandører hos sluttbruker skal oppnå en årlig energisparing på 1,5 prosent av forrige års energisalg, eller andre alternative tiltak som oppnår tilsvarende energisparing. Dette er det tiltaket Kommisjonen forventer at skal bidra mest til reduksjoner i energiforbruket. Det kan sørge for at energiselskaper legger om fra kun å selge kilowattimer til å selge energitjenester.

Naturvernforbundet mener det er behov for nye virkemidler som kan få fart på energieffektivisering i bygg. Obligatoriske energispareforpliktelser, også kjent som hvite sertifikater, er et virkemiddel som bør utredes og innføres i Norge. Det er også foreslått av Arnstad-utvalget. Vi mener Norge må sette i gang med dette nå slik at vi er forberedt på implementeringen av direktivet.

I direktivet gis det en åpning for at medlemslandene kan velge "alternative tiltak" i stedet for energispareforpliktelser. Det vil derimot være vanskelig å måle om de alternative tiltakene gir samme effekt. Naturvernforbundet frykter at det i realiteten gjør det mulig å videreføre eksisterende programmer og argumentere for at disse er alternative tiltak. Dermed vil det ikke bli en ekstra innsats i arbeidet med å redusere energiforbruket.

Et annet problem er at kuttet på 1,5 prosent ikke nødvendigvis fører til absolutt energireduksjon. Selskaper kan vise til tiltak som sparer energi tilsvarende 1,5 prosent, men kan samtidig ha en samlet økning i energi solgt til sluttbrukere. Det er derfor nødvendig å innrette dette virkemiddelet slik at det faktisk bidrar til at det totale målet om redusert energiforbruk kan nås.

Renovasjon av offentlige bygninger

Kommisjonen har fremmet forslag om renovering av bygningsmassen i offentlig sektor. Det foreslås at fra 1. januar 2014 skal 3 prosent av det totale gulvarealet i offentlige bygg renoveres hvert år. Renoveringene skal være i henhold til krav i bygningsenergidirektivet.

Renoveringene må som et minimum følge kravene i byggteknisk forskrift (TEK). Det er nødvendig at det arbeidet som gjøres, gjøres skikkelig. Hvis det er en hovedombygging, vil TEK gjelde automatisk, men Naturvernforbundet mener også at det bør være et komponentkrav i TEK. Det betyr at det ikke skal være mulig å skifte ut enkeltkomponenter til en dårligere standard enn det som gjelder i TEK. Naturvernforbundet mener det offentlige må gå foran, og at renoveringsraten det legges opp i direktivet, må sørge for at offentlig bygningsmasse renoveres til bedre standard enn TEK.

Med vennlig hilsen
Naturvernforbundet

Audun Randen Johnson
energirådgiver